

สรุปการสัมมนา (Online)

มุมมองการบริโภคแมลงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อความมั่นคงอาหารในอนาคต

Japan-ASEAN Center วันที่ 13 มกราคม 2564

บรรยายโดย Mr. Shinjiro SAEKI ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริโภคแมลง

ประธานกลุ่มศึกษาวิทยาศาสตร์การบริโภคแมลง (NPO)

Mr. Shinjiro SAEKI เป็นผู้จัดการโครงการของ JICA Partnership Programing “โครงการพัฒนาเลี้ยงแมลงเพื่อยกระดับด้านอาหารในหมู่บ้านเกษตรใน สปป.ลาว” และเป็นที่ปรึกษาด้านเทคนิค บริษัท TAKEO กล่าวถึงรายงานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เรื่อง โอกาสในอนาคตของการบริโภคแมลงและความมั่นคงด้านอาหาร ในปี 2556 ซึ่งมีปัจจัย 4 ประการ (1) มีปริมาณอาหารที่พอเพียง (2) สามารถเข้าถึงอาหารที่เหมาะสม (3) สามารถใช้ประโยชน์จากอาหารได้อย่างเต็มที่ (4) มีเสถียรภาพทางอาหารได้ทั่วโลก โดยแมลงมีแนวโน้มความเป็นไปได้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบระหว่างสัตว์และแมลง เพราะ (1) จิ้งหรีด หนอน และตั๊กแตนมีการปล่อยปริมาณปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยกว่าสุกร (2) ประสิทธิภาพทางโภชนาการของโปรตีนไม่แตกต่างระหว่างไก่และจิ้งหรีด (3) วัฏจักรชีวิตทั้งไก่และจิ้งหรีดมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในการผลิตอาหารสัตว์ไม่ต่างกัน (4) มีงานวิจัยการนำไปใช้ประโยชน์โดยผสมผสงจิ้งหรีดในโยเกิร์ต ส่งผลให้ลำไส้มีการทำงานดีขึ้น

Mr. SAEKI รายงานผลงานวิจัยความมั่นคงทางอาหารในหมู่บ้าน สปป.ลาว จากการเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของพื้นที่การวิจัย พบว่า มีปัญหา ทั้ง 4 ประการของปัจจัยความมั่นคงด้านอาหาร โดยเฉพาะการขาดแคลนสารอาหารในเด็ก ซึ่งมาจากปัญหาโภชนาการด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา จึงเสนอวิธีการแก้ปัญหาขาดแคลนสารอาหาร โดยการบริโภคแมลง จากการสนับสนุนในการวิจัยตอนแรกว่า การเพิ่มการบริโภคแมลงสามารถแก้ปัญหาขาดสารอาหารได้ แต่ใน สปป.ลาว มีพฤติกรรมบริโภคแมลงอยู่ จึงจัดโครงการประชาสัมพันธ์การเลี้ยงแมลงเพื่อพัฒนาชีวิต และอบรมการเลี้ยงแมลงให้ชาวบ้านเพื่อการมีรายได้และแก้ปัญหาขาดสารอาหาร เช่นการเลี้ยงด้วงงวงมะพร้าว เนื่องจากเลี้ยงง่าย ใช้เวลา 35 วัน ราคาขายดี (350 บาทต่อ 1 กิโลกรัม)

นอกจากนี้ได้อธิบายนโยบายส่งเสริมการบริโภคแมลงที่กำลังดำเนินการ กรณีประเทศไทย เช่น รัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมธุรกิจสำหรับการบริโภคแมลง ในปี 2560 มีประกาศแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับฟาร์มจิ้งหรีด (มกษ. 8202-2560) ซึ่งในปัจจุบันมีฟาร์มจิ้งหรีดหลายแห่งผลิตจำหน่ายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ ซึ่งถือว่ากลายเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ในประเทศเขตร้อนและตามกระแสพัฒนาแบบยั่งยืน

ขณะเดียวกัน ในญี่ปุ่น มีการกินแมลง เช่น ตั๊กแตน Inago ในบางพื้นที่ เช่น ชนบท ที่ยังไม่มีมีการดำเนินการวิจัย แต่ Mr. SAEKI กำลังทำวิจัยร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Hirosaki จังหวัด Aomori เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงแมลง เช่น ตั๊กแตน Tonosama-batta และจัดการประชาสัมพันธ์การชิมเพื่อเก็บข้อมูลรสนิยมสำหรับแมลงต่างๆ

สรุปว่า การบริโภคแมลงเป็นวิธีหนึ่งส่งผลต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโลกได้ทั้งประเทศพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากแมลงเป็นอาหารแบบยั่งยืนได้ตามปัจจัย 4 ประการฯ ขณะเดียวกันการบริโภคแมลงยังไม่ได้ได้รับความนิยมจากคนทั่วไป ผู้ประกอบการจึงยังไม่กล้าลงทุน ดังนั้น การประชาสัมพันธ์เป็นก้าวแรกเพื่อพัฒนาการบริโภคแมลง